

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Lóczi Gabriella ügyvéd által képviselt felperesnek, a dr. Kiss Klára Viktória ügyvéd által képviselt alperes ellen, kártérítés megfizetése iránt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2010. október 28. napján meghozott, 40.P.25.840/2009/17. számú ítélete ellen, az alperes részéről 20. és 22. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel meg nem támadott részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését pedig helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt 50.000 (ötvenezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes a ... forgalmi rendszámú ... típusú gépjárművére nézve 2007. szeptember 27-től kezdődően alperesnél rendelkezett casco biztosítással. A felek biztosítási eseményként szabályozták a lopáskárt. Az alperes kikötötte, hogy mentesül a jármű ellopása miatti kár megtérítése alól, amennyiben a biztosított hitelt érdemlő módon nem tud elszámolni a gépjármű forgalmi engedélyével, illetve törzskönyvével. Mentésülését eredményezi különösen a forgalmi engedélynek, illetve törzskönyvnek a gépjárműben hagyása. Alperes az „elszámolást” olyan valós és okszerű magyarázatnak tekintette, amely nem alapozza meg a biztosított gondatlanságának megállapítását.

A felperes 2008. december 10-én feljelentést tett gépjárművének eltulajdonítása miatt. A nyomozóhatóság 2009. február 2-án az ismeretlen tétlessel szemben folytatott nyomozást megszüntette, mert az elkövető kiléte nem volt megállapítható.

Az alperes a felperes bejelentett igényét 2009. május 21-én azzal utasította vissza, hogy forgalmi engedélynek a gépjárműben hagyása miatt mentesül.

A felperes keresete szerint a szerződés teljesítését, és 6.300.000 Ft, valamint 2009. március 25-től késedelmi kamat megfizetését kérte alperestől.

Az alperes a kereset elutasítását indítványozta. Elsődlegesen arra hivatkozott, hogy a forgalmi engedélynek a járműben hagyása miatt szolgáltatásának teljesítése alól mentesül. Másodlagosan 70-30 % arányú kármegosztás alkalmazását kérte ugyanezen okból. Azzal érvelt, hogy a forgalmi engedély birtoklása megkönnyíti a járműnek a tetthelyről való elvitelét, illetve akár az országból való kivitelét is. Ezért a forgalmi engedély gépkocsiban hagyásával a felperes a kár bekövetkeztében közrehatott.

Az elsőfokú bíróság ítéletével az alperest 6.300.000 Ft és 2009. március 25. napjától késedelmi kamat megfizetésére kötelezte. Megállapította, hogy a felek egyezően nyilatkoztak a biztosítási szerződés fennálltáról és a káresemény bekövetkeztéről. Nem volt vitatott továbbá a gépjármű kárkori forgalmi értéke, és a felperest terhelő önrész mértéke sem. Álláspontja szerint abból, hogy a felperes a forgalmi engedéllyel nem tudott elszámolni, nem következik, hogy az az autóban maradt. Ez utóbbi körülmény tehát nem került bizonyításra. Megállapította továbbá, hogy a gépjárműben hagyott forgalmi engedély a bekövetkezett káreseménnyel, a gépjármű eltulajdonításával semmiféle okozati összefüggésben nem áll. A gépjármű eltulajdonítását nem tette lehetővé, a biztosító kockázatát nem fokozta, a lopás valószínűségét nem növelte, annak végrehajtását sem könnyítette meg. A kármegosztásnak nem álltak fenn tehát a feltételei, az alperes teljes egészében köteles szolgáltatását teljesíteni.

Az ítélet ellen az alperes élt fellebbezéssel, melyben annak részbeni megváltoztatását és 70-30%-os kármegosztás alkalmazásával, marasztalása tőkeösszegének 4.410.000 Ft-ra leszállítását kérte. Fellebbezésében hangsúlyozta, a gépjármű eltulajdonításának a célja rendszerint a gépjármű újraértékesítése. A forgalmi engedélynek a birtoklása pedig a gépjárműnek az eltulajdonítás helyéről való elvitelét, illetve az országból való kivitelét könnyíti meg. Álláspontja szerint a kármegelőzési kötelezettség körében minden tulajdonostól elvárható, hogy a járműve eltulajdonítását, újraértékesítését ne könnyítse meg. A forgalmi engedélye gépjárműben hagyása ezért megalapozza a kármegosztást. Állította, hogy a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy a gépjármű forgalmi engedélye nem a járművel együtt került eltulajdonításra. A felperes azonban ennek nem tudott eleget tenni.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

A Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy a fellebbezés nem megalapozott.

Fellebbezés hiányában a Pp. 228. § (4) bekezdése értelmében jogerőre emelkedett az elsőfokú ítéletnek az alperest 4.410.000 Ft-ban és késedelmi kamatában marasztaló rendelkezése.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, és az ítélet tábla a jogi következtetéseit is nagyrészt osztotta. A perben nem vitás tényállás szerint a ... forgalmi rendszámú gépjárműre nézve a felek között a Ptk. 536. § (1) bekezdése és Ptk. 548. §-a által szabályozott vagyonbiztosítási szerződés jött létre. A felek megállapodása alapján ügyleti feltétellé emelt Multi Casco Plus biztosítási szabályzat biztosítási eseményként szabályozta a lopáskárt. A felek között nem volt vitás a biztosítási esemény bekövetkezése sem. A biztosítási szabályzatban mentesülési okként szabályozták lopáskár esetén a forgalmi engedéllyel, illetve törzskönyvvel való hitelt érdemlő elszámolás hiányát, kiemelten azt az esetet, ha ezeket a gépjárműben hagyták.

A Ptk. 556. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a biztosító mentesül fizetési kötelezettsége alól, amennyiben bizonyítja, hogy a kárt jogellenesen a biztosított, a szerződő fél, illetve ezek felelősségi körébe tartozó meghatározott személyek szándékosan vagy súlyos gondatlanul okozták. A (3) bekezdés értelmében ezeket a rendelkezéseket a kármegelőzési és kárenyhítési kötelezettség megszegésére is alkalmazni kell.

A Ptk. 567. § (1) bekezdése kimondja, hogy a fejezet rendelkezéseitől a biztosítási szabályzat és a felek szerződése a biztosított, illetőleg a kedvezményezett hátrányára a törvény kifejezett engedélye nélkül nem térhet el.

A Ptk. 556. § (1) bekezdése minden esetben a biztosító bizonyításától függően a biztosítási esemény egyedi körülményeinek, egyebek mellett a biztosított (vagy a felelősségi körébe tartozó személyek) magatartásának vizsgálatát követeli meg. Ezzel szemben az alperes azzal, hogy szabályzatában a gépjármű okmányaival kapcsolatos meghatározott magatartásokat mentesülési okként szabályozott, a mentesülését olyan esetekre is kiterjesztette, amikor ezeknek a biztosítási esemény bekövetkezése szempontjából nem is volt jelentősége. Azzal pedig, hogy meghatározott magatartást a biztosítási esemény körülményeitől függetlenül vétkesnek minősített, a biztosítót a bizonyítási kötelezettsége alól mentesítette. Ez a biztosított hátrányára való eltérést jelentett a Ptk. 556. §-ától, melyet a Ptk. 567. § (1) bekezdése tilalmazott. Ezért a szabályzat helyett a jogszabály rendelkezései voltak alkalmazandók.

A Pp. 164. § (1) bekezdése értelmében a per eldöntéséhez szükséges tényeket általában annak a félnek kell bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy azokat a bíróság valóban fogadja el. A Pp. 3. § (3) bekezdése pedig kimondja, hogy a bizonyítás indítványozása elmulasztásának, illetve a bizonyítási indítvány elkésztettségének a jogkövetkezményei, valamint a bizonyítás esetleges sikertelensége, törvény eltérő rendelkezése hiányában a bizonyításra kötelezett felet terheli.

A törvény idézett rendelkezéseiből az következik, hogy a biztosító szolgáltatása teljesítése iránt indított perben a biztosító mentesülését jelentő körülmények bizonyítása nem a felperes, hanem az alperes kötelezettségét képezte. E tények bizonyítatlansága pedig úgyszintén az alperes terhére volt értékelendő.

Osztotta az ítéletábra az elsőfokú bíróságnak azt az álláspontját, hogy a gépjármű okmányainak a járműben hagyása a biztosítási esemény bekövetkezése szempontjából közömbös, az eltulajdonítás valószínűségét nem növeli. A Legfelsőbb Bíróság ugyanakkor több eseti döntésében kifejtette, hogy ez a magatartás a kárenyhítési kötelezettség elmulasztásának minősül. Megkönnyíti ugyanis a járműnek a lopás helyszínéről való eltávolítását, lehetővé teszi a forgalomban való részvételét, és megnehezíti a bűncselekmény felderítését.

A perbeli esetben azonban kétséget kizáró módon csupán annyi volt megállapítható, hogy a felperes a biztosítási eseményt követően a forgalmi engedéllyel nem tudott elszámolni. A felperes sem a nyomozás során, sem a biztosító előtt vagy a polgári perben nem tett olyan nyilatkozatot, miszerint a forgalmi engedély a járműben maradt. A forgalmi engedély hiányának számos oka lehet, önmagában a hiányból logikailag nem következik, hogy azt kizárólag a gépjárműben hagyhatta. Az alperes tehát nem tudta bizonyítani a felperes kárenyhítési kötelezettségének elmulasztását, ezzel a kár bekövetkeztében való közrehatását. Helytállóan döntött tehát az elsőfokú bíróság, amikor az alperest kármegosztás alkalmazása nélkül marasztalta. Ezért az ítéletábra az elsőfokú bíróság érdemben helyes ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért köteles a Pp. 239. §-a szerint alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a felperes ügyvédi munkadíjából álló másodfokú perköltségét is megfizetni.

, 2011. november 23.

. Molnár Ambrus s. k. a tanács elnöke, Dr. Csóka István s. k. előadó bíró, Dr. Lente Sándor s. k. bíró